

MAHKEME-İ KÜBRA'DA SORGU: MAL, MAKAM VE İLMİN DEĞERİ

El-Hamdü li'llâhi Rabbi'l-âlemîn. Ve's-selâtü ve's-selâmü alâ seyyidi'na Muhammedin ve âlihî ve sahibihî ecmanin. Ve men tebi'ahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn.

Emmâ bâ'd:

a. Mürekkep mi, Kan mı? Kıyamet Günü Amellerin Terazisi

Fe-kâle resûlullahi sallallahu aleyhi ve sellem.

إِذَا كَانَ يَوْمُ الْقِيَامَةِ يُوزَنُ دَمُ الشُّهَدَاءِ بِمِدَادِ
الْعُلَمَاءِ، فَيُرَجَّحُ مِدَادُ الْعُلَمَاءِ عَلَى دَمِ الشُّهَدَاءِ.

İzâ kâne yevmü'l-kıyâmeti yûzenü demü's-şühedâi bi-midâdi'l-'ulemâi fe-yürcehu midâdü'l-'ulemâi 'alâ demi's-şühedâi.

Sadaka Resulullah ve netaka habibullah fi ma kal ev kema kal.

Efendimiz sallallahu aleyhi vessellem Enes radiyallahu anh'ın bize rivayet ettiğine göre buyuruyor ki;

Izâ kâne yevmü'l-kıyâmeti. Kıyamet günü olduğu zaman.

Yûzenü demü's-şühedâi. Şehitlerin kanı, yerlere saçılan kanları, teraziye konur tartılır.

Bi-midâdi'l-'ulemâi. Ulemâ'nın mürekkebiyle, tartılır mukayese edilir.

Şehidin kanı mı daha Allah indinde ecirli, sevaplı, âlimin yazı yazdığı hokkanın içindeki mürekkep mi daha kıymetli?

Diye.

Fe-yürcehu midâdü'l-'ulemâi 'alâ demi's-şühedâi.

Bu mukayese ölçümünde, âlimlerin hokkasının mürekkebi, şehitlerin kanından ağır gelir, bastırır. Çünkü İslam da ilim en kıymetli şeydir. İlim İslam'ın canıdır, hayatıdır. İnsanlar ne çekiyorsa cahillikten çekiyor. Bilmesi lazım. Öğrenmesi lazım. Âlim olması lazım. Cahillikten yakayı paçayı kurtarması lazım. Yoksa cahillik paçasından yakaladı mı serbest güreş değil yağlı güreşte, paçasından yakaladı mı güreşçi, hasmını yere çalar. Çünkü oradan

kurtulmazsa öbür taraftan kayar kurtulur, ama paçaya elini geçirdi tuttu mu paçasından çalar yere mağlup eder. Cahillikte insanı mağlup eder.

Onun için insanın her gün bir zaman ayırıp ciddiyetle dinini öğrenmeye çalışması, cahillikten kurtulması lazım. Âlim şehitten ki, şehit canını veriyor İslam yolunda. Şehitten daha önemlidir. Çünkü şehit canını vererek Müslümanları koruyor. Âlim doğruyu yanlış tehlikeyi anlatarak bütün İslam'ı koruyor. İmam Gazali'nin yazdığı kitapları biz hâlâ okuyoruz. Kaç asır geçmiş, hâlâ okuyoruz, hâlâ istifade ediyoruz. İmam Buhârî'nin eserini hâlâ okuyoruz. Şu kitabı yazan adam, mübarek zat-ı muhterem 1311 yılında vefat etmiş, şimdi 1422 yılındayız. Hâlâ istifade ediyoruz. Yani ilimden elde edilen istifade, asırlara yayılıyor, milyonlara yayılıyor. Ama şehit bir cephede Müslüman düşmanlarıyla çarpışırken şehit oluyor. Oda kıymetli tabi canını veriyor. Tabi ahirette Allah canını verdin diye ona cenneti veriyor. Çok büyük bir şey, çok büyük bir kazanç. Şehit kazançlı ama âlim daha önemli, şehitten daha kıymetli. Kıymetlinin kıymetlisinin kıymetlisi.

Çünkü İslam ilimle korunur, ilimle yaşar. İlim olmadı mı işte 20'inci yüzyılda, 21'inci yüzyılda Müslümanların perişan hali, işte Müslüman olmayan gayrimüslimlerin Müslümanlara çektirdikleri zulümler. Atom var, silah var, bilgi var, şeytanlık var, teşkilat var, para var, pul var, kadro var, mektep var. Her şey var. Eh Müslümanlar yakayı kurtaramıyor. Şimdi Amerika'da Abrahamoviç toplantı yapıyor Türkiye'deki reis-i cumhur kimi seçelim diye, o karar veriyor. Yahudi asıllı İsmail Cem seçilsin diye ve DSP onu aday gösteriyor. Ne kadar ilginç.

Allah bizi ilim, irfandan mahrum etmesin.

İlme sarılan, âlimin gösterdiği yolda yürüyen kurtulur. Yoksa ötekiler helâk olur. Güm-bür gümbür yuvarlanır gider.

b. Kıyamet Günü Amellerin Hesabı: Allah İçin Yapılan İşlerin Önemi

İkinci hadîs-i şerîf.

إِذَا كَانَ يَوْمُ الْقِيَامَةِ نَادَى مُنَادٍ: مَنْ عَمِلَ عَمَلًا لغيرِ
اللهِ، فَلْيَطْلُبْ ثَوَابَهُ مِمَّنْ عَمِلَهُ لَهُ.

*İzâ kâne yevmü'l-kıyâmeti nâdâ münâdim
men 'amile amelen li-ğayrillêhi fe'l-yatlub
sevâbehû mimmen 'amilehû le-hû.*

Kıyamet günü olduğu zaman, mahkeme-i kübra kurulduğu zaman, bir münadi nida eder. Yani bir seslenen melek seslenir, mahşer yerine toplanmış insanlara:

Kim Allah rızasından gayrı, Allah için değil de, Allah'tan gayrı sebeple bir amel işlemişse, ibadet etmişse, gitsin kimin için işlediyse o ibadeti, o ameli, sevabı ondan istesin. Allah'tan sevap yok. Gitsin ondan istesin diye seslenir.

Yani Allah'tan başka sevabı verecek kimse mi var?

Dünya için istemişse, falanca için istemişse ki, şahsi menfaat için istemişse, şunun için bunun için, yani makbul olmayan sebeplerle istemişse, ahirette ondan sevap kazanmayacak. Namazda kılmış olsa, oruçta tutmuş

olsa, hacda etmiş olsa, Allah rızası için değilde başka bir maksatla yapmışsa kabul olmayacak demektir.

O halde bize düşen, her yaptığımız işi kalbimizde evirip çevirip, gönlümüzde, zihnimizde iyice kararlaştırdıktan, belirginleştirdikten sonra, Allah'ın rızasını kazanmak için yapmaktır, yapacağımız işi. Bize düşen budur. Her yaptığımız işi Allah rızası için yapmalıyız. Başka bir fitne, fesat, yamuk, sapık fikir niyet içimize girmemeli. Ben şunu yaparsam şöyle olur böyle olur. Adam firmasının reklamı için yurt yaptırıyor, üstüne yazdırıyor bu falanca firmanın yurdudur bilmem ne falan diye. Diyor ki yani bak benim müessesem hayır işlerine de şey yapıyor diye halkta bilsin diyor. Reklamı kocaman yaptırtıyor, firmaların isimlerini binanında tepesine asıyor. Cami yapmaya gittiğin zaman yav işte beldemizde cami yok, bir cami yapıyor, sende para ver dediğin zaman, diyor ki ben diyor yurt olsaydı, yurt yapıyorum diyor bilmem ne.

Peki, o yurttaki komünist yetişirse ne yapacaksınız?

Yani insanın yurttta yetişmesi önemli değil. Kız erkek orda gayrı meşru işler yaparsa ne yapacaksın?

Senin yurdunun ne kıymeti olacak?

Yani mühim olan insanların Müslüman mütedeyyin yetiştirmek. Sen onu yetiştirecek şeyi yapma, yurt yap. Yarın öbür gün o yurt Yunanlının eline geçer, Bulgarlının eline geçer, Sırp'ın eline geçer. Veya onun gibi, o zihniyette olan insanların eline geçer, kötüye kullanılır. Büyük Millet Meclisi ilk açıldığı zaman, hocalarla, sarıklarla, cübbelerle, âminlerle, dualarla, yasinlerle, hatimlerle açıldı. Şimdi bu seneki açılışı kadeh kaldırarak oluyor. Böyle olur. Daha da başka türlü değişikliklere doğru gider.

Neden?

İlim yok. Allah rızası için yapılmıyor işler.

c. Görev ve Sorumluluk Bilinci: Kıyamet Günü Hesabı

Üçüncü hadîs-i şerîf.

إِذَا كَانَ يَوْمُ الْقِيَامَةِ دَعَا اللَّهُ بِعَبْدٍ مِنْ عِبِيدِهِ، فَيَقِفُ
بَيْنَ يَدَيْهِ، فَيَسْأَلُهُ عَنْ جَاهِهِ، كَمَا يَسْأَلُهُ عَنْ مَالِهِ.

İzâ kâne yevmü'l-kıyâmeti de'allahu bi-abdin min abîdihî fe-yekıfu beyne yedeyhi fe-yes'elühû 'an câhihî ke-mâ yes'elühû an mâlihî.

İbn Ömer radiyallahu anhumadan. Üçüncü hadîs-i şerîf, sonuncu hadîs-i şerîf, bu akşamın sohbetindeki.

Peygamber sallallahu aleyhi vessellem buyuruyor ki:

Kıyamet günü olduğu zaman, Allahu Teâlâ hazretleri kullarından bir kulu huzuruna çağırır. Ona malını nerden kazandın?

Nasıl kazandın?

Nereye harcadın?

Zekâtını verdin mi?

Diye malından sorgu sual açtığı gibi, makamını da sorar.

Mevkiini, makamını nasıl kazandı?

Mevkii makama geçtikten sonra neler yaptı?

Vazifesini güzel yaptı mı?

Salahiyetini, makamını, itibarını hayra mı şerre mi kullandı?

Suistimal mi etti?

Onu da sorar. Makamını da sorar. Mevkiini, makamını, görevini de sorar Allah. Malını sorduğu gibi.

Onun için görevlilerin görevini, Allah rızası için, âşk ile şevk ile ciddi yapması lazım. Candan yapması lazım. Buradan da hesap vereceğini unutmaması lazım.

Allahu Teâlâ hazretleri hepimize, hepimize şu dünya imtihanını başarmayı nasip eylesin. Haramlardan günahlardan korusun. Tevfîkini refîk eylesin. Hakkı hak olarak göstere sin ona uymayı nasip eylesin. Batılı batıl olarak anlamayı, sezmeyi, keşfetmeyi, ferasetiyle idrâk etmeyi nasip etsin. Ondan korunmaya muvaffak eylesin. Haramlardan günahlardan

uzak yaşayalım. Ahlâkımızı güzelleştirip, hayırlı faydalı işler yapıp, Cenâb-ı Hakk'ın huzuruna sevdiği razı olduğu kullar olarak varalım. Rabbimiz bizi azabına, kahrına, gazabına uğramayanlardan eylesin. Bi gayri hisab cennetine girenlerden eylesin. Habibine komşu eylesin. Rıdvân-ı ekberine vasıl eylesin.

Bi-hürmeti ismike'l-a'zâm ve bi-hürmeti nebiyyike'l-ekrem sallallahu aleyhi ve selleme ve bi-hürmeti esrâr-ı sûreti'l-Fâtîha!

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

[Bütün GURBET SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

